

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 9C/132/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7913210871
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2014:7913210871.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov sudkyňou JUDr. Evou Vargovou v právnej veci žalobcu: J. V., nar.X.X.XXXX, bytom W. K. O., U. XX proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa a.s., Garbiarska 2, 040 71 Košice, IČO: 31690904, práv.zast. Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s.r.o., so sídlom Užhorodská 21, Košice, IČO: 47231785, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalobcu: Občianske združenie „Ochrana spotrebiteľom a vlastníkom bytov“, Škultétyho 3, Košice, zast. JUDr. Darina Solárová, advokátka, Škultétyho 3, Košice o zrušenie rozhodcovského rozsudku takto

rozhodol:

- I. Súd zrušuje rozsudok Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.1.2012 sp.zn. 3C/1216/2012 z dôvodu podľa §40 ods.1 písm. j/ zákona č.243/2002 Z.z.
- II. Súd odkladá vykonateľnosť tohto rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.1.2012 sp.zn. 3C/1216/2012 do právoplatnosti rozhodnutia v tejto veci o návrhu žalobcu na zrušenie rozhodcovského rozsudku.
- III. Súd nevyhovuje návrhu žalovaného na nepripustenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania na strane žalobcu.
- IV. Súd nevyhovuje návrhu žalovaného na prerušenie konania.
- V. Žalovaný je povinný zaplatiť štátu na účet Okresného súdu Trebišov súdny poplatok z návrhu za začatie konania v sume 331,50 Eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- VI. O trovách účastníkov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Žalobca sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.1.2012 sp.zn. 3C/1216/2012 podľa ust. §40 ods. 1 písm. c,g,j/ v spojitosti s ust. § 40 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Žalobu odôvodnil tým, že Arbitrážny súd Košice nemal právomoc na konanie a rozhodovanie o návrhu žalovaného, pretože rozhodcovská doložka, na základe ktorej mala byť právomoc Arbitrážneho súdu Košice založená, je neplatná. Žalobca odôvodňuje neplatnosť rozhodcovskej doložky tým, že pri podpise poisťovej zmluvy aj napriek tomu, že podpísal rozhodcovskú doložku, tá nebola individuálne vyjednaná. Poukázal na to, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a ako taká je neplatná, čím došlo k porušeniu jeho práv ako spotrebiteľa. Na základe tejto doložky došlo k vydaniu rozsudku rozhodcovského súdu, aj keď k tomu nemalo dôjsť, pretože rozhodcovská doložka nebola platne uzavretá a právomoc rozhodcovského súdu nebola daná. Poukázal na ust. §53 ods.5 OZ a §53 ods.4 písm. r/ OZ.

Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť ako nedôvodnú. Podľa žalovaného žaloba je neurčitá a nepreskúmateľná, lebo v petite sa neuvádza konkrétny zákonný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Poukázal na 19 odôvodnenie smernice 93/13 EHS, ktoré nebolo prevzaté do právneho poriadku SR a domáhal sa jeho priameho účinku na predmetný prípad. Podľa neho v danom prípade neboli porušené žiadne predpisy na ochranu spotrebiteľa, aj keby sa toto odôvodnenie smernice

nevzťahovalo na predmetný poisťný vzťah, lebo rozhodcovská doložka bola individuálne dojednaná, nakoľko žalobca mohol túto podmienku z poisťného vzťahu vylúčiť nepodpísaním osobitného dojednania. Ďalej poukázal na to, že nemožno rozhodcovskú doložku považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže vo veci bolo rozhodnuté na základe zákona o rozhodcovskom konaní. Ďalej poukázal aj na záznam, v ktorom je obsiahnuté prehlásenie žalobcu, že informácie sprostredkovateľom poistenia mu boli podané vyčerpávajúco, jasno, aby im porozumel.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, listinnými dôkazmi, obsahom spisu Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 3C/1216/2012 a zistil tento skutkový stav veci:

V konaní bolo zistené, že dňa 4.1.2012 podal žalovaný na Arbitrážny súd Košice návrh na začatie konania, na základe ktorého žiadal, aby Arbitrážny súd Košice rozhodol o jeho pohľadávke voči žalobcovi, ktorá pozostáva z nezaplatenej pohľadávky 51,45 Eur. Zároveň žiadal, aby súd uložil žalobcovi povinnosť uhradiť aj trovy konania.

Arbitrážny súd Košice bez nariadenia pojednávania dňa 19.1.2012 rozhodol rozhodcovským rozsudkom sp.zn. 3C/1216/2012 tak, že uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť pre žalovaného sumu 51,45 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,-Eur do 5 dní od doručenia rozhodcovského rozsudku. Tento rozhodcovský rozsudok bol doručený žalobcovi dňa 27.6.2013.

Tieto skutočnosti súd zistil zo spisu Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 3C/1216/2012.

Žalobca v zákonnej 30 dňovej lehote dňa 16.7.2013 podal na OS Trebišov žalobu proti žalovanému, ktorou žiadal, aby súd vyššie uvedený rozhodcovský rozsudok zrušil z dôvodov vyššie uvedených. V žalobe konkrétne uviedol aj zákonné ustanovenia, v zmysle ktorých sa domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku, a to §40ods. 1 písm. c,g,j/ zák. č. 244/2002 Z.z.

Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že žalovaný uplatnil svoj nárok na rozhodcovskom súde ako nárok z poisťnej zmluvy, uzavretej medzi účastníkmi konania. Ide o poisťnú zmluvu zo dňa 25.2.2008 č.4455790014. Predmetom poisťnej zmluvy bolo životné poistenie. Rovnako nie je sporné medzi účastníkmi, že k zmluve boli pripojené všeobecné poisťné podmienky a ani to, že obsah týchto poisťných podmienok potvrdil žalobca vlastnoručným podpisom dňa 25.2.2008. Súčasťou všeobecných poisťných podmienok sú aj osobitné zmluvné dojednania vyššie uvedenej poisťnej zmluvy. V bode 2 osobitných zmluvných dojednaní č.01/2007 k poisťnej zmluve č.4455790014 sa uvádza, že „ poisťník /poistený/ a poisťovníka týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti, podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku“. Aj toto osobitné zmluvné dojednanie je opatrené podpisom žalobcu, ako aj osoby konajúcej za žalovaného.

Podľa ust. §40 ods.1 písm. j/ zák.č.244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského súdu, len ak pri rozhodovaní boli porušené všeobecné záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa ust. §3 ods.1 citovaného zákona, rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetko alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

Podľa ust. §4 ods.1 citovaného zákona, rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky k zmluve.

Podľa ust. §5 ods.2 citovaného zákona, ak je súčasťou inak neplatnej zmluvy rozhodcovská doložka, tá je neplatná len vtedy, ak sa na ňu vzťahuje dôvod neplatnosti zmluvy.

Podľa ust. §4 ods.8 zák.č.250/2007 Z.z. na ochranu spotrebiteľa predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konanie v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Podľa ust. §2 písm. a/ zák.č.250/2007 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá používa služby pre osobnú potrebu.

Podľa ust. §2 písm. b/ zák.č.250/2007 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie predávajúcim podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi poskytuje služby, alebo jeho splnomocnenec.

Podľa ust. §2 písm.i/zák.č. 250/2007 Z.z. sa na účely tohto zákona rozumie službou akákoľvek činnosť alebo výkon, ktorý je ponúkaný spotrebiteľovi odplatne, s výnimkou činnosti upravených osobitnými predpismi.

Podľa ust. §52 ods.1 Občianskeho zákonníka /ďalej len „OZ“/ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ust. §53 ods.4 písm.r/ OZ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa ust. §53 ods.5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Vychádzajúc z vyššie uvedených zistení a citovaných právnych ustanovení súd zrušil vyššie uvedený rozhodcovský rozsudok potom, čo zistil, že podľa rozhodcovskej doložky, uzavretej medzi účastníkmi dňa 25.2.2008, o nárokoch žalobcu, vyplývajúcich z vyššie uvedenej poisťnej zmluvy, môže výlučne rozhodovať iba rozhodcovský súd. Takto formulovaný text rozhodcovskej doložky z 25.2.2008 nie je medzi účastníkmi sporný. Vzhľadom na ust. §53 ods.4 písm.r/ a §53 ods.5 OZ dohoda rozhodcovskej doložky je neplatná, pretože sa v nej uvádza, že spory s dodávateľom, vyplývajúce z poisťnej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi, je oprávnený riešiť výlučne rozhodcovský súd v rozhodcovskom konaní. V prípade neprijateľných podmienok ide stále o porušenie všeobecne právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, a preto u žalobcu je daný dôvod na podanie žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa §40 ods.1 písm.j/ zák.č.244/2002 Z.z..

Žalobca v žalobe uviedol, že dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku je ust. §40 ods.1 písm.c/ g/ j/.

Dohoda o rozhodcovskej doložke je neplatným právnym úkonom, pretože odporuje zákonu, teda ust. §53 ods.4 písm.r/ OZ, ide o absolútnu neplatnosť dohody o rozhodcovskej doložke, a preto súd nie je viazaný právnou kvalifikáciou neplatnosti právneho úkonu tak, ako ho určí účastník konania. Z uvedeného dôvodu súd určil, že je tu dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa §40 ods.1 písm.j/ zák.č.244/2002, pretože rozhodcovský súd porušil všeobecne záväzný predpis na ochranu spotrebiteľa, ktorým je práve ust. §53 OZ. Toto vyplýva aj z poznámky pod čiarou ako odkaz č.13 a práve na §53 OZ.

Pokiaľ žalovaný žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu, že žaloba je neurčitá, nezrozumiteľná a nepreskúmateľná, lebo v petite nie je uvedené zákonné ustanovenie, podľa ktorého sa žalobca domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku, tak podľa názoru súdu takéto tvrdenie žalovaného je iba účelovou obranou, pretože žalobca v žalobe uviedol dôvody a konkrétne ustanovenia zákona, podľa ktorých sa domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku, teda jeho návrh je určitý, zrozumiteľný a preskúmateľný. Rovnako ostatné dôvody, uvádzané žalovaným súd považuje za neopodstatnené a právne bezvýznamné vzhľadom k tomu, že v danom prípade poisťná zmluva, ktorá bola uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľská zmluva a dohoda o rozhodcovskej doložke je absolútno neplatným právnym úkonom, pretože odporuje zákonu. Žalovaný v konaní nepreukázal, že by obsah rozhodcovskej doložky bol v súlade so zákonom, s ust. § 53 ods. 4 písm. r/ a §53 ods. 5 OZ. Preukázanie skutočnosti, že obsah rozhodcovskej doložky rigorózne určuje, že spory medzi účastníkmi sa majú riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní, činí zo zákona takúto dohodu o rozhodcovskej doložke neplatnou, tak ako to už bolo uvedené vyššie.

Ďalej súd poukazuje na to, že znenie smernice má význam pri výklade a aplikácii generálnej klauzuly uvedenej v § 53 ods. 1 OZ, pretože už len tým, že tvorca smernice osobitne v prílohe poukázal na niektoré klauzuly nepochybne tak urobil preto, že majú vysokú potenciú spôsobiť v praxi značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

Podľa dôvodovej správy k § 53 ods. 4 písm. r/OZ „spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú“.

Súd už vo veci nevykonal ďalšie dokazovanie výsluchom svedka sprostredkovateľa poistenia na návrh žalovaného k okolnostiam uzavretia poisťovnej zmluvy, pretože takéto dokazovanie nepovažoval za potrebné, z dôvodu, že výsluchom svedka by neboli zistené žiadne také skutočnosti, ktoré by mali zásadný význam na právne posúdenie veci.

Na návrh žalobcu súd podľa §40 ods.2 zák.č.244/2002 Z.z. odložil vykonateľnosť vyššie citovaného rozhodcovského rozsudku z dôvodu, že konanie o zrušenie tohto rozhodcovského rozsudku nie je právoplatne skončené a vo veci je rozhodnuté tak, že sa rozhodcovský rozsudok zrušuje.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 14.11.2013 /čl.72/ navrhol súdu nepripustiť vstup vedľajšieho účastníka do tohto konania z dôvodu, že nie sú splnené zákonné podmienky na takýto vstup, lebo žalobca nemá status spotrebiteľa.

Vedľajší účastník v písomnom podaní zo dňa 4.3.2014 /čl.144/ oznámil súdu, že vstúpil do tohto konania na základe podnetu žalobcu a disponuje s jeho súhlasom so spracovaním osobných údajov. Poukázal na to, že O.s.p. vo svojich ustanoveniach nevyklučuje, aby účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom, sa nemohol dať zastúpiť zástupcom. Toto sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom a v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu poukazujúc na ust. §52 ods.1,2 OZ.

Žalobca na pojednávaní pred súdom potvrdil, že so vstupom vedľajšieho účastníka do tohto konania súhlasí a tak isto súhlasí aj s vyjadrením vedľajšieho účastníka.

Podľa ust. §93 ods.1 O.s.p. ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či to manželstvo je alebo nie je.

Podľa ust. §93 ods.2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa ust. §93 ods.3 O.s.p. do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého s účastníkov, urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Súd nevyhovel návrhu žalobcu o nepripustenie vstupu vedľajšieho účastníka z dôvodu, že podľa názoru súdu pre vstup spotrebiteľského združenia ako vedľajšieho účastníka do tohto konania boli a sú splnené zákonné podmienky, nakoľko predmetom konania je ochrana práv spotrebiteľa, ktorý vyjadril súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do tohto konania. Vedľajší účastník tým, že oznámil vstup do tohto konania na strane žalovaných tak vlastne vstúpil do tohto konania na strane žalovaných.

Žalovaný podal návrh na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR v konaní vedenom pod sp.zn. Rvp/8830/2013 podľa §109 ods.1 písm. b/, ods. 2 písm.c/ O.s.p. z dôvodu, že pred ústavným súdom sa vedie konanie pod sp.zn. Rvp/8830/2013 na základe návrhu Okresného súdu Brezno na vyslovenie nesúladu právnych predpisov s ústavou SR, v ktorom konaní Ústavný súd SR posudzuje súlad ust. §93 ods.2 O.sp. s čl.19 ods.2,3 Ústavy SR.

Po oboznámení sa s vyššie uvedeným návrhom Okresného súdu Brezno súd konštatuje, že podľa obsahu návrhu nejde o taký súvis s vecou OS Trebišov sp.zn. 9C/132/2013, ktorý by odôvodňoval prerušenie konania z niektorých dôvodov uvedených v §109 a 110 O.s.p. Z návrhu Okresného súdu Brezno vyplýva, že ide o prípady vstupu vedľajšieho účastníka bez súhlasu, prípadne bez vedomosti spotrebiteľa.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd návrhu žalovaného na prerušenie konania nevyhovel.

Žalobca je oslobodený od platenia súdnych poplatkov podľa §4 ods.2 písm.za/ zák.č.71/1992 Zb., pretože ako spotrebiteľ sa domáha ochrany svojho práva na súde.

Keďže žalovaný nebol v konaní úspešný, súd podľa §2 ods.2 zák.č.71/1992 Zb. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania vo výške 331,50 Eur tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

O trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej z dôvodu, že súd týmto rozsudkom rozhodol o návrhu žalovaného na nepripustenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania na strane žalobcu, ale výrok rozsudku o nevyhovení návrhu ešte nie je právoplatný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15.dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Trebišov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach /§ 42 ods. 3/ uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha /§ 205 ods. 1/.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§205a/,

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie /§205 ods. 3 O.s.p./. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.